

ELŐSZÓ

A Scriptorium konferenciák sorozata 2017-ben kezdődött a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészeti és Társadalomtudományi Kar Filológia Tanszékének és az Országos Katolikus Gyűjteményi Központnak a szervezésében. Az első konferencia létrejöttében részt vett a Váci Egyházmegyei Könyvtár Boros István szervező munkájaként. A konferenciasorozat célja az, hogy a kutatók minél jobban megismerjék a katolikus és az egyéb gyűjteményekben megőrződött kéziratokat; ezeket használják is kutató munkájuk során, és így az egyházi intézményekben őrzött kéziratok dokumentumok minél nagyobb számban részeivé váljanak kulturális életünknek, és publicitásuk is növekedjék. Ennek eredményeként a Scriptorium kötetek közül már négyet kezében tarthat az olvasó.

Mostantól fogva, az V. kötettől kezdődően a PPK BTK gondozásában fognak megjelenni a tanulmánykötetek elektronikus formában, on line hozzáféréssel. Ezzel szélesebb érdeklődő réteghez, sőt nemzetközi olvasó közeghez is eljutnak a konferencián elhangzott előadások tanulmány változatai. Amennyire az anyagi lehetőségek megengedik, a kötetek tovább is meg fognak jelenni hagyományos nyomtatott formában. A konferenciasorozat eddigi eredményei közé tartozik, hogy a magyar vonatkozású kéziratok kutatásának interdiszciplináris közössége látszik kialakulni. Az egyházi intézmények jobb megismerése is hasznosnak bizonyult a kutatók számára.

Jelen kötetünkben a középkortól a XX. századig származó kéziratokról olvashatunk. Tematikájukat tekintve szerepel benne a kodikológia, jogtörténet, liturgiátörténet, zenetörténet, néprajz és más diszciplínák is. Több tudományterület egybefonódik, hiszen a liturgiához hozzátartozik a zene is, ezért a zenetörténet sokszor liturgiátörténet is, amely a magyarországi liturgiátörténet és a zenetörténet szempontjából egyaránt fontos. A zenetörténet több esetben kapcsolódik a kodikológiához, hiszen a gregorián énekek megismerésének egyik tárháza éppen a kódexek vagy kódextöredékek. A liturgiátörténet és néprajz szintén sokszor egybefonódik, mert a szentelmények közül több is részévé vált a népi kultúrának. A margináliák esetében többször a könyvtártudományhoz is csatlakozunk. Mindezek miatt fontos a különböző tudományterületek képviselőinek találkozója az ilyen konferenciákon.

Vác, 2023. 11. 9.

S.E.R. Varga Lajos